

КАРТОГРАФСКИ ОСОБЕНОСТИ НА ЕДИН АТЛАС ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА

Картографските особености на един примерен атлас за околната среда на нашата страна са систематизирани в Коцева (2001, 2005), Берлянт (2002), Сваткова (2002). Те са актуализирани по следния начин.

Това са актуализирани по следния начин.

1. Математическа основа на атласа. Тук влизат картните проекции, мащабите, градусните мрежи. За територията на България и правилното ориентиране на картите е подходящо да се избере мащаб, равен или по-малък от 1:5 000 000. Предпочитат се мащаби от прост вид и в съответствие с международно приетата разграфка и номенклатура на картите - например 1:4 000 000. Добре е освен този числен мащаб да се дава и т.нар. именуван мащаб: 1 см = 40 км. Ако се добави и линеен мащаб, това допринася за по-доброто използване на картата при измервания върху нея за различни цели на екологичното изучаване на територията. При мащаб 1:2 500 000 територията на България се разполага върху лист формат А4, но ориентацията трябва да е тип "ландшафт", а не "портрет", за да се запази задължителната ориентация на геоизображението "север-юг". Картната проекция следва да бъде официално приетата с ПМС у нас конична проекция "България-2000". Картите в атласа трябва да имат еднаква градусна мрежа, т.е. еднакви паралели и меридиани. При картиране на различните видове замърсявания има международно приет стандарт за използване на т.нар. ромбична мрежа. Тя се състои от ромбове с дължина на страна 50 км, чиито върхове са ориентирани север-юг и изток-запад, т.е. диагоналите на ромбовете тангират паралелите и меридианите в географска и геодезическа координатна система. За покриване на по-малки територии е подходящо да се използва също ромбична система с дължини на страната на ромба, кратни на 50 км, т.е. 25 или 10 км. Този тип картиране е използвано при картите на замърсяванията в Европа в (ЕЕА, 1995) и у нас при замърсяванията с тежки метали в (Игнатова, Мяшков, 2005, с. 10).

2. Географска основа на атласа. Тук влизат видимите елементи на територията, показвани върху всички карти на атласа. Тази основа е скелетна за всяка карта. Тя позволява на ползвателя да се ориентира в геоизображението като цяло и да локализира специфичните екологични параметри върху картата. В задължителното съдържание на всяка екологична карта от атласа влизат два слоя:

а) *хидрографската мрежа* (реки, езера и язовири), като се отчита съподчинението (субординацията) в строежа на речната система;

б) *населените места*, за които се разработва единна скала.

Всички населени места се надписват. Надписват се и по-големите реки. В допълнителното съдържание на картите от екоатласа влизат релефът, пътищата и някои характерни особености на терена - заблатеност, скали, пясъчни дюни и др.